

Raadsinformatiebrief

Van	Burgemeester en Wethouder/Burgemeester	Zaak nr.	1160847
Aan	Gemeenteraad	RIB nr.	2022-43
Portefeuillehouder	K.J. Walters	Datum	22 juni 2022
Informatie bij	E.P. Heijnis	Tel. nr.	(035) 629 2796

Onderwerp

1^e doorrekening Meicirculaire gemeentefonds 2022

Aanleiding

Op 31 mei heeft het Rijk de Meicirculaire gepubliceerd.

De belangrijkste onderwerpen zijn;

- Ontwikkeling accressen 2022 t/m 2026
- Hoeveelheidsverschillen, uitkeringsbasis en uitkeringsfactor
- Vervallen opschalingskorting 2023 t/m 2025
- Afrekening BTW Compensatiefonds 2021 en herzien raming 2022 en verder
- Energietoeslag lage inkomens
- Herverdeeleffect als gevolg van de nieuw verdeling van het gemeentefonds met ingang van 2023

Kernboodschap

Algemeen

- Het college is blij verrast met de voordelige ontwikkelingen van de algemene uitkering voor de periode 2022 t/m 2026.
- Het college hecht aan snelle informatievoorziening aan de raad, om die reden legt het college nu een 1^e doorrekening van de meicirculaire aan u voor.
- Genoemde bedragen zijn nog niet definitief. Er zijn nog een aantal onzekerheden die uitgezocht moeten worden. In de aanloop naar de begroting worden deze onzekerheden nader onderzocht en gekwantificeerd en verwerkt in de programmabegroting 2023.
- Het college komt met voorstellen hoe om zal worden gegaan met mogelijke onderuitputting van de uitgaven van het Rijk, Loon- en Prijsstijgingen, het Ravijn 2026, en de stelposten voor Jeugdzorg.

In onderstaande tabel staat op hoofdlijnen aangegeven hoe de financiële mutaties, volgend uit de meicirculaire, conform onze financiële verordening worden verwerkt in de begroting 2022, 2023 en de bijbehorende meerjarenraming t/m 2026.

Disclaimer:

Het betreft een 1e doorrekening van de meicirculaire, de genoemde bedragen staan nog niet voor 100% vast en kunnen op onderdelen nog wijzigen.

	Samenvatting, een + is een nadeel een - is een voordeel	Begroting 2022	Begroting 2023-2026			
		2022	2023	2024	2025	2026
1	Accresontwikkeling	-5.080	-13.186	-21.333	-26.797	-14.438
2	Hoeveelheidsverschillen, Uitkeringsbasis en uitkeringsfactor	772	-3.573	-2.845	-2.611	-2.680
3	Vervallen opschalingskorting		-2.066	-2.762	-3.464	0
4	Plafond BTW compensatiefonds	-1.106	-500	-500	-500	-500
5	Energietoeslag lage inkomens	0				
6	Herverdeeeffect herijking gemeentefonds		-685	-2.053	-3.422	-3.422
7	Verrekening voorschot voorjaarsnota		6.247	11.599	14.643	9.874
8	Jeugzorg		-2.010			
9	Overige verschillen	302	3.292	3.288	3.271	2.345
10	Totaal effect begroting	-5.112	-12.481	-14.606	-18.880	-8.821

Tabel 1. Bedragen maal € 1.000

Toelichting:

1. Accres

De accressen zijn hoger dan eerder gemeld in de Maartbrief 2022 en bijgesteld op basis van de Voorjaarsnota 2022 van het Rijk. In de jaren 2022 tot en met 2025 zijn de hogere accressen het gevolg van extra rijksuitgaven voor vennootschapsbelasting (Vpb), koppeling AOW aan stapsgewijze verhoging wettelijk minimumloon (WML), inkomensbelasting Box 3 en defensie-uitgaven. Ook is het accres opwaarts bijgesteld als gevolg van een hogere loon- en prijsontwikkeling dan tot nu toe aangenomen.

2. Hoeveelheidsverschillen, uitkeringsbasis en uitkeringsfactor

De berekening van de algemene uitkering bestaat uit de vermenigvuldiging van het aantal eenheden van alle maatstaven met het bijbehorende gewicht per maatstaf (bedrag per eenheid). De som van deze producten, de zogenaamde uitkeringsbasis, wordt vervolgens vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor. Door wijzigingen in aantallen eenheden, bedrag per eenheid en de uitkeringsfactor wijzigt de algemene uitkering.

3. Vervallen opschalingskorting

Het kabinet heeft besloten deze kabinetsperiode de oploop van de opschalingskorting te schrappen voor de periode 2022 tot en met 2025. Voor 2022 was de oploop van de opschalingskorting voor gemeenten al geschrapt. Vanaf 2026 wordt het restant van de opschalingskorting van € 675 miljoen alsnog geëffectueerd.

4. Plafond BCF, afrekening 2021 en nieuwe raming 2022 t/m 2026

Via de septembercirculaire 2021 is een voorschot voor het jaar 2021 verstrekt. Via deze meicirculaire volgt de afrekening voor het jaar 2021, een voordeel van € 606.000 ten opzichte van het voorschot zoals verleend bij de septembercirculaire 2021.

Het totaalbedrag van de afrekening komt daarmee voor 2021 uit op € 1,691 miljoen.

De afrekening over het jaar 2021 heeft ook structurele gevolgen. In de meerjarenraming, 2022 t/m 2026, wordt de raming met € 0,5 miljoen per jaar opgehoogd naar structureel € 1,25 miljoen per jaar, 75% van de werkelijke ontvangst over het jaar 2021.

5. Energietoeslag lage inkomens

Voor de uitvoering en uitgifte van de eenmalige aanvullende tegemoetkoming – voor huishoudens met een laag inkomen - heeft het kabinet in maart 2022 een eenmalig budget van € 679 miljoen beschikbaar gesteld. In de voorjaarsbesluitvorming heeft het kabinet een aanvullend bedrag van € 175 miljoen beschikbaar gesteld, waardoor het totaal beschikbare bedrag uitkomt op € 854 miljoen. Deze middelen worden in 2022 via de algemene uitkering aan gemeenten verstrekt.

Voor Hilversum gaat het om een bedrag van € 5,1 miljoen.

Tegenover de extra inkomsten van de energietoeslag staat de uitbetaling van de energietoeslag aan de huishoudens met lage inkomens. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat de uitgaven gelijk zullen zijn aan de inkomsten en budgettair neutraal zijn voor de begroting 2022. Om deze reden is een bedrag van € 0,- in de tabel opgenomen.

6. Herverdeeleffect herijking gemeentefonds

In de meicirculaire 2022 is het nieuwe verdeelmodel van 2019 geactualiseerd naar de stand van 1 januari 2023.

Het ingroeipad, waarmee de gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien, wordt beperkt tot 3 jaar. Het maximale positieve effect is in 2023 € 7,50 per inwoner in 2024 € 22,50 per inwoner en vanaf 2025 € 37,50 per inwoner. Voor Hilversum resulteert dat in een voordelig herverdeeleffect van € 685.000 in 2023, € 2.053.000 in 2024 en vanaf 2025 een bedrag van € 3.422.000.

7. Verrekening voorschot voorjaarsnota

De gemeenten zijn via een maartbrief geïnformeerd met een maartbrief. Deze brief had niet de status van een circulaire maar was uitgegeven met het oog op de begrotingsvoorbereiding (en in het bijzonder de coalitiebesprekingen van de gemeenten).

De voordelen uit de maartbrief zijn reeds als stelpost verwerkt in de voorjaarsnota. Nu de werkelijke gevolgen bekend zijn kan deze stelpost vervallen.

8. Jeugdzorg

Via de meicirculaire wordt voor het jaar 2023 een incidenteel extra bedrag voor jeugdzorg toegekend van € 7,055 miljoen. In de begroting 2023 is via een stelpost van circa € 5 miljoen rekening gehouden met een extra bedrag voor jeugdzorg. De opgenomen stelpost voor 2023 is lager dan het werkelijke bedrag dat ontvangen wordt voor 2023. Dit resulteert in een voordeel voor 2023 op dit onderdeel van ongeveer € 2 miljoen.

9. Overige verschillen

Betreft een verzameling van overige verschillen.

10. Totaal effect begroting

Regel 10 geeft het totale effect op de begrotingssaldi van 2022 t/m 2026 weer.

Kanttelingen/risico's

De voordelige saldi genoemd op regel 10 voor de jaren 2022 t/m 2026 zijn niet zomaar "vrij besteedbaar".

Dit heeft te maken met de volgende risico's;

Accres en onderuitputting bij het rijk

Ten opzichte van de maartbrief zijn de accressen opwaarts bijgesteld op basis van de voorjaarsnota 2022 van het kabinet. In de jaren 2022 t/m 2025 zijn de accressen het gevolg van extra rijksuitgaven voor vennootschapsbelasting, koppeling AOW aan stapsgewijze verhoging wettelijk minimum loon, inkomstenbelasting Box3 en defensie-uitgaven. Ook is het accres opwaarts bijgesteld als gevolg van hogere loon- en prijsontwikkelingen dan tot nu toe werd aangenomen.

Als het Rijk niet in staat is om alle geraamde uitgaven van het Rijk ook daadwerkelijk te doen dan zal dit tot gevolg hebben dat de toekomstige accresramingen naar beneden moeten worden bijgesteld.

Omvang ravijn 2026

In het regeerakkoord is vastgelegd dat het extra cumulatief accres 2022-2025 van dit akkoord, dat bovenop het accres van de septembercirculaire 2021 komt, in 2026 wordt verlaagd naar € 840 miljoen en dat het accres in de jaren erna op dat niveau blijft bevroren.

In de Voorjaarsnota van het Rijk en Meicirculaire gemeentefonds 2022 staat nu dat is besloten om de algemene uitkering voor de jaren 2026 en later wel bij te stellen voor de ontwikkeling van de lonen en prijzen.

De einduitkomst daarvan is echter een negatieve ontwikkeling van de te verwachten algemene uitkering ten opzichte van het jaar 2025.

In 2026 wordt eveneens het restant van de opschalingskorting van € 675 miljoen alsnog geëffectueerd. Samen met de terugval van de algemene uitkering in 2026 geeft dit een financieel probleem in 2026. De financiële ruimte in 2026 daalt sterk. Dit betekent dat een groot deel van de financiële ruimte als incidenteel aangemerkt dient te worden.

Beide maatregelen van het kabinet, de opschalingskorting en het bezuinigen op het accres gemeentefonds, vallen buiten de huidige regeerperiode en zijn dan ook niet door het Centraal Planbureau in hun meerjarenraming gehonoreerd. Tussen de fondsbeheerders enerzijds en de VNG en het IPO anderzijds loopt het traject Lazeroms om het geschil over dit ravijn te beslechten. Gezien de huidige stand van zaken in dit traject, heeft de VNG er vertrouwen in dat hier snel duidelijkheid over komt.

Jeugdzorg

Alleen voor het jaar 2023 zijn extra middelen voor de Jeugd toegekend.

Het kabinet gaat de komende tijd met gemeenten en andere relevante partijen verder in gesprek over de Hervormingsagenda Jeugd, die moet bestaan uit een combinatie van een set van maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. Het kabinet zal bij het afsluiten van de Hervormingsagenda ook besluiten over de extra middelen voor 2024 en verder die aan gemeenten beschikbaar gesteld worden, waarbij het advies van de Commissie van Wijzen het uitgangspunt vormt.

Verhoging Lasten door inflatie; Loon- en prijsontwikkelingen

De ramingen voor de loon- en prijsontwikkelingen en zijn opgehoogd.

Dit betekent dat een deel van de extra middelen moet worden ingezet om tot op heden onvoorziene prijsstijgingen op te vangen. De extra middelen zijn daarom niet volledig vrij beschikbaar voor “nieuwe plannen”.

Niet alleen de reguliere exploitatie lasten stijgen, maar ook de investeringsprojecten worden duurder door de loon- en prijsontwikkelingen.

De toenemende lasten op investeringsprojecten zullen zich door vertalen naar toenemende kapitaallasten (rente en afschrijvingen). Dit effect wordt meegenomen in de begroting 2023 en de meerjarenraming.

Consequenties

De financiële mutaties als gevolg van de meicirculaire wijzigt het te verwachten bedrag aan inkomsten van de algemene uitkering voor de jaren 2022 t/m 2026. Tegenover deze mutatie aan inkomsten staan ook mutaties aan de uitgavenkant.

Deze financiële mutaties worden verwerkt in de lopende begroting 2022 en meegenomen bij de op te stellen begroting 2023 en de daarbij behorende meerjarenraming t/m 2026.

Daarbij komt met college met voorstellen aan de raad hoe in de begroting 2023 om zal worden gegaan met mogelijke onderuitputting van de uitgaven van het Rijk, Loon- en Prijsstijgingen, het Ravijn 2026, de stelposten voor Jeugdzorg en de stijgende kapitaallasten teneinde een sluitende meerjarenbegroting op te kunnen stellen.

Vervolgtraject

Deze RIB geeft een 1^e indruk van de gevolgen van de meicirculaire 2022.

Bij de opstelling van de begroting 2023 zal het college de raad voorstellen doen hoe in de begroting 2023 om zal worden gegaan met mogelijke onderuitputting van de uitgaven van het Rijk, Loon- en Prijsstijgingen, het Ravijn 2026, de stelposten voor Jeugdzorg en de stijgende kapitaallasten teneinde een sluitende meerjarenbegroting op te kunnen stellen.

U zult hierover bij het aanbieden van de programmabegroting 2023 worden geïnformeerd.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera

dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage(n):

1. Meicirculaire Gemeentefonds 2022

Deze raadsinformatiebrief is digitaal beschikbaar op [internet](#) onder "Vergaderstukken", B en W-vergadering van 21 juni 2022.